

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Marek Motuk

w sprawie **M. R.**

skazanej za przestępstwo z art. 56 § 2 k.k.s. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 5 kwietnia 2024 r.,

kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść skazanej

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Braniewie

z 23 listopada 2022 r. sygn. akt II K 323/22,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o
karze grzywny i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Braniewie do ponownego rozpoznania.**

Małgorzata Bednarek

Ryszard Witkowski

Marek Motuk

[PGW]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Braniewie wyrokiem z 23 listopada 2022 r. sygn. akt II K 323/22, uznał M. R. winną popełnienia przestępstwa skarbowego z 56 § 2 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s, za które na podstawie art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 23 § 1 i 3 k.k.s. wymierzył jej karę grzywny w liczbie 150 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 90 zł (pkt. I.). M. R. została również uznana za winną popełnienia przestępstwa z art. 56 § 2 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. i za to. na podstawie art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 23 § 1 i 3 k.k.s. wymierzył jej karę grzywny w liczbie 150 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 90 zł (pkt II.).

Jednostkowe kary grzywny zostały połączone i jako karę łączną, na podstawie art. 39 § 1 k.k.s. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 85 § 1 k.k., wymierzono oskarżonej 200 stawek dziennych grzywny, po 100 zł każda (pkt III.). Wyrok zawierał ponadto rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu (pkt IV.). Powyższy wyrok Sądu Rejonowego nie został zaskarżony i uprawomocnił się.

Od powyższego wyroku kasację – w trybie art. 521 § 1 k.p.k. – wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył go w całości, na korzyść skazanej i zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 39 § 1 k.k.s. w zw. z art. 23 § 3 k.k.s., polegające na niezasadnym zróżnicowaniu w jednym wyroku wydanym wobec M. R. wysokości stawek dziennych grzywny i orzeczeniu kary łącznej grzywny poprzez określenie wysokości stawki dziennej na kwotę 100 zł tj. powyżej stawki dziennej, ustalonej na kwotę 90 zł w wymierzonych oskarżonej karach jednostkowych podlegających łączeniu”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Braniewie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym. Upoważniało to Sąd Najwyższy do jej uwzględnienia w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Sąd Rejonowy w Braniewie wymierzając kary grzywny za dwa przestępstwa pozostające w zbiegu realnym, ustalił wysokość stawki dziennej na poziomie 90 zł. Jednocześnie, wymierzając w tym samym postępowaniu, na podstawie art. 85 k.k. i

art. 39 § 1 k.k.s. oraz art. 20 § 2 k.k.s. (art. 86 § 2 k.k.), karę łączną grzywny przyjął inną wysokość stawki dziennej, ustalając ją na poziomie 100 zł.

W wypadkach realnego zbiegu przestępstw, czyli w sytuacji, gdy ten sam sąd w jednym postępowaniu orzeka grzywny za poszczególne przestępstwa, a następnie orzeka karę łączną grzywny, przyjmować powinien jednolitą stawkę dzienną, opierając się na kryteriach określonych w art. 23 § 3 k.k.s. (art. 33 § 3 k.k.).

Przyjęcie przez Sąd Rejonowy różnych wysokości stawek dziennych, przy wymierzaniu kar grzywny za poszczególne, pozostające w zbiegu realnym przestępstwa i łącznej kary grzywny, pozostaje w sprzeczności z brzmieniem przepisu art. 39 § 1 k.k.s. (art. 86 § 1 k.k.), z którego wynika, że granicę kary łącznej grzywny orzekanej w stawkach wyznacza liczba stawek, a nie ich wysokość. Wysokość stawki dziennej grzywny, ustalana w jednym wyroku skazującym za zbiegające się przestępstwa, jest bowiem uzależniona od oceny sytuacji majątkowej sprawcy w myśl kryteriów określonych w art. 23 § 3 k.k.s. (art. 33 § 3 k.k.), a więc po wzięciu pod uwagę dochodów sprawcy, jego warunków osobistych, rodzinnych, stosunków majątkowych i możliwości zarobkowych. W tym świetle byłoby zupełnie nie do przyjęcia, aby tak przeprowadzona ocena - aktualna na datę orzekania tym samym wyrokiem - mogła skutkować określeniem różnej wysokości dziennej stawki grzywny dla kar orzekanych za poszczególne przestępstwa, jak i ustaleniem innej jeszcze stawki dla, obejmujących te kary, łącznej kary grzywny (zob. wyrok SN z 8 grudnia 2016 r. sygn. akt II KK 372/16).

Skoro zatem wysokość stawki dziennej kształtowana jest przez sytuację materialną skazanego w chwili orzekania, to wysokość stawki dziennej łącznej grzywny powinna zostać określona w sposób jednolity, aby oddać tożsamą sytuację materialną sprawcy na chwilę wydawania wyroku.

Na marginesie zauważyć można, iż powołany przez Sąd Rejonowy w Braniewie przepis art. 20 § 2 k.k.s. (art. 86 § 2 k.k.) ma zastosowanie tylko w wypadku orzekania kary łącznej grzywny w wyroku łącznym (zob. wyrok SN z 3 lutego 2006 r. sygn. akt II KK 346/05, OSNKW 2006, nr 3). Ponieważ podlegające łączeniu wyroki oraz wyrok łączny mogą być wydawane w różnym czasie, różny może być także stan majątkowy sprawcy w chwili orzekania w przedmiocie wysokości stawki dziennej. W takiej sytuacji może zajść potrzeba

ponownego ustalenia w wyroku łącznym wymiaru stawki dziennej grzywny. Taka sytuacja w niniejszej sprawie jednak nie miała miejsca.

Zaistniałe uchybienie miało oczywisty, istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, albowiem doprowadziło do wadliwego określenia wymiaru stawki dziennej grzywny, do której uiszczenia obowiązany jest oskarżony. Dlatego przedmiotowy wyrok, w zaskarżonej kasacją części, ostać się nie mógł.

Rozpoznając ponownie sprawę, Sąd uwzględni wyżej wyrażone zapatrywania prawne Sądu Najwyższego, wskazujące na granice, możliwego do ustalenia w tej sprawie, wymiaru stawki dziennej grzywny przy orzekaniu kary łącznej.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

Małgorzata Bednarek Ryszard Witkowski Marek Motuk

[PGW]

[ms]